

MAASEUDUN TYÖNANTAJALIITTO MTA

Toimintakertomus 2018

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2018 oli Maaseudun Työnantajaliiton 73. toimintavuosi, jonka aikana liiton jäsenpalvelu ja edunvalvontatyö jatkuivat entiseen tapaan.

MTA:n jäsenistö koostuu maaseutuelinkeinojen, puutarha-alan, viher- ja ympäristörakentamisan sekä turkistuotantoalan työnantajista. Vuoden aikana 77 työnantajaa liittyi jäseneksi ja jäsenyys päättyi 53 työnantajan osalta. Jäsenmäärän kasvoi siten hieman ollen 1 325 vuoden lopussa.

Yhteistyö MTA:n ja jäsenkuntaa edustavien toimialajärjestöjen välillä jatkui entiseen tapaan. MTA:n ja MTK:n väliseen yhteistyösopimukseen perustuva työnantaja-asioiden puhelinneuvonta jatkui MTA:n toteuttamana. MTA:n henkilöstö on kertomusvuoden aikana ollut mukana Kauppapuutarhaliiton, Viher- ja ympäristörakentajat ry:n, Hedelmän ja marjanviljelijäin Liiton, MTK:n ja SLC:n tuottajaorganisaatioiden järjestämässä tilaisuuksissa. Yhteistyösopimuksen perusteella MTA osallistui EK:n työmarkkinavaliokunnan toimintaan. Geopan jäsenenä MTA osallistui EU-tason yhteistyöhön työnantajien kesken sekä sosiaaliseen vuoropuheluun. Myös toimistojen väliseen pohjoismaiseen yhteistyöhön osallistuttiin.

Jäsenkunnalle suunnatussa toiminnassa keskityttiin työsuhteasioita koskevaan tiedotukseen, neuvontaan ja koulutukseen. Koulutustilaisuudet olivat jäsenille maksuttomia. Extranet-jäsen sivuston käyttöä pyrittiin lisäämään. MTA osallistui viime vuoden aikana neljään eri toimialoja edustavaan näyttelytapahtumaan.

Työmarkkinoilla toteutui työnantajapuolen koordinoima liittokohtainen sopimuskierron, jossa vientiliitot saivat ensimmäiset neuvottelutulokset lokakuun lopussa 2017. Tämän jälkeen neuvottelut käynnistyivät eri sopimusaloilla ja asettuivat viennin määrittelemään ”yleiseen linjaan”. MTA:n ja Puuliiton neuvottelut käynnistettiin joulukuussa 2017 ja neuvottelut jatkuivat MTA:n ja Teollisuusliiton välisinä 2018 tammikuussa, jolloin päästiin neuvottelutulokseen uusista työehtosopimuksista. Työaikalain uudistamista valmistellut työryhmä päättyi erimielisyyksiin ja hallitus lykkäsi esityksen antamista seuraavalle vuodelle.

Liiton talous kehittyi kertomusvuoden aikana suunnitellusti. Jäsenmaksukertymä oli selkeästi suurempi kuin edellisenä vuonna, jolloin toteutettiin itsenäisyyden juhlavuoteen liittyvä jäsenmaksualennus. Liiton henkilökunta (viisi henkilöä) oli ennallaan vuoden 2018 aikana.

Helsingissä tammikuun 29. päivänä 2019

Veli-Matti Rekola, toimitusjohtaja

YLEINEN TALOUSKEHITYS

Kansantalous

Taloukasvu on jatkunut jo miltei kolmen vuoden ajan. Sitä on vauhdittanut etenkin viennin elpyminen. Myös kotitalouksien kulutus on kasvanut, koska niiden käytettävissä olevat tulot ovat lisääntyneet ja alhaiset korot ovat kannustaneet kulutukseen. Suomen Pankin ennusteen mukaan bruttokansantuote kasvoi 2,7 % vuonna 2018. SP:n mukaan kasvu hidastuu 1,9 prosenttiin vuonna 2019 ja siitä edelleen pitkän tähtäimen kasvupotentiaalin tuntumaan 1,5 prosenttiin.

Hallituksen asettamaan 72 prosentin työllisyysasteen tavoitteeseen päästiin vuoden lopulla. Työllisyydessä viime vuonna koettu voimakas kasvu jäänee väliaikaiseksi ilmiöksi. Osittain tämä johtuu työmarkkinoiden yhteensopivuusongelmista. Suomessa on edelleen runsaasti työttömiä, vaikka uusia työpaikkoja on avautunut entistä enemmän (SP).

Valtion ja kuntien talous on vahvistunut, kun talouden ja työllisyyden kasvu ovat lisänneet verotuloja ja pienentäneet menoja. Julkisen talouden velka suhteessa bkt:hen on pienentynyt vuonna 2018 alle EU:n edellyttämän 60 prosentin rajan (SP).

Vaikka tuotannon ja työllisyyden kasvu vielä jatkuu, korkein suhdannehuippu Suomen taloudessa alkaa olla takanapäin. Osaltaan kasvun hidastuminen johtuu pitkään jatkuneen nousukauden hidastumisesta muualla maailmassa (SP).

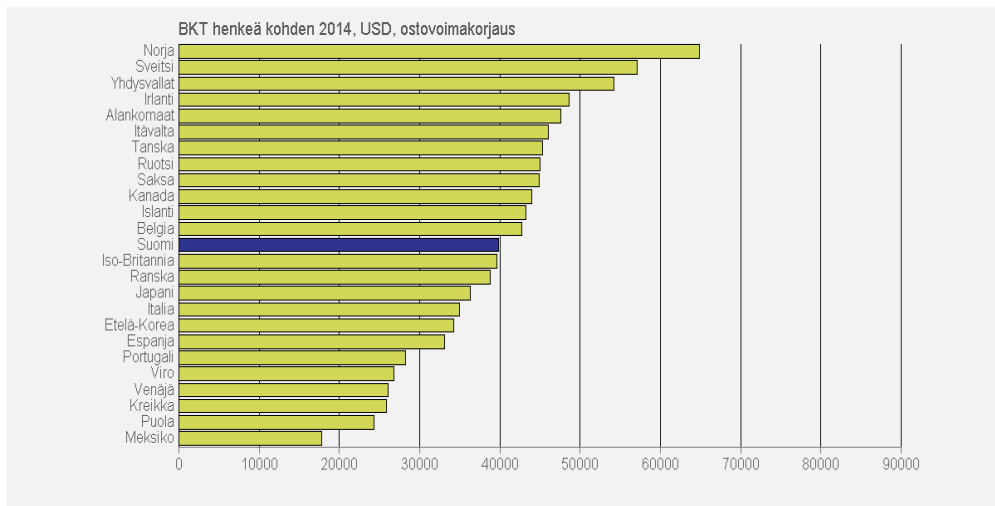
Tuotannon volyymi 2005–2018, trendi ja kausitasoitettu sarja (Tilastokeskus)

Bruttokansantuote henkeä kohden eräissä OECD-maissa (EK):

Bruttokansantuote henkeä kohden

21.11.2018

tal12/ra/EKI Talusgraafi

Lähde: OECD

Työllisyys

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisiä oli vuoden 2018 joulukuussa 84 000 enemmän kuin vuosi sitten. Työllisiä miehiä oli 56 000 ja naisia 28 000 enemmän kuin vuoden 2017 joulukuussa.

Työllisyysaste eli työllisten osuus 15–64-vuotiaista oli joulukuussa 72,1 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 69,6 prosenttia. 15–64-vuotiaiden miesten työllisyysaste nousi edellisen vuoden joulukuusta 3,4 prosenttiyksikköä 73,8 prosenttiin ja naisten työllisyysaste 1,5 prosenttiyksikköä 70,3 prosenttiin. Työllisyysasteen kausi- ja satunnaisvaihtelusta tasoitettu trendi oli 72,5 prosenttia.

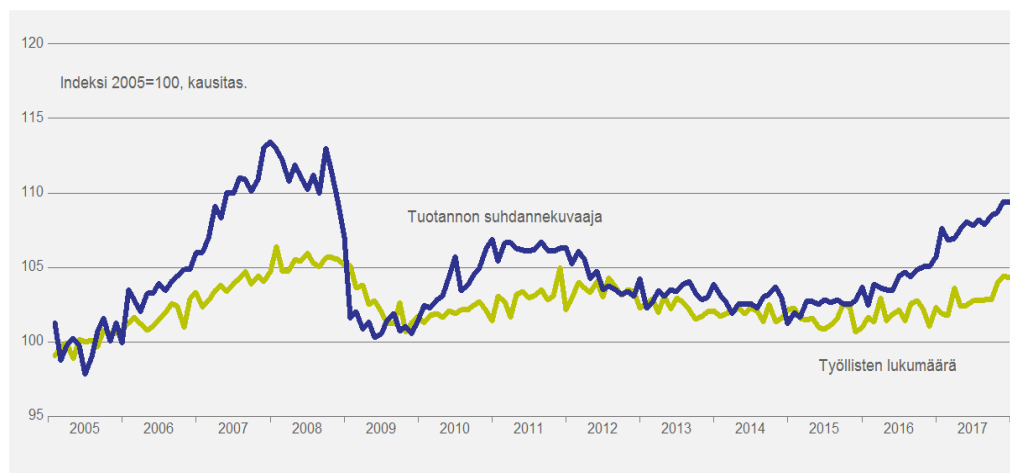
Avoimia työpaikkoja oli vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä 46 900, kun vuotta aiemmin määrä oli 34 300. Alueittain tarkasteltuna avoimien työpaikkojen määrä kasvoi eniten Helsinki-Uudenmaan suuralueella (+ 4 800).

Kaikista avoimista työpaikoista yli puolet oli työnantajan oman arvion mukaan vaikeasti täytettäviä. Vaikeasti täytettäviksi koettuja työpaikkoja oli paljon esimerkiksi rakentamisen (F) sekä tukku- ja vähittäiskaupan ja moottoriajoneuvojen korjauksen (G) toimialoilla.

Tuotannon ja työllisyyden kehitys (EK):

Tuotannon ja työllisyyden kehitys

14.2.2018

kokki@eki Talousgraafit

Lähde: Tilastokeskus

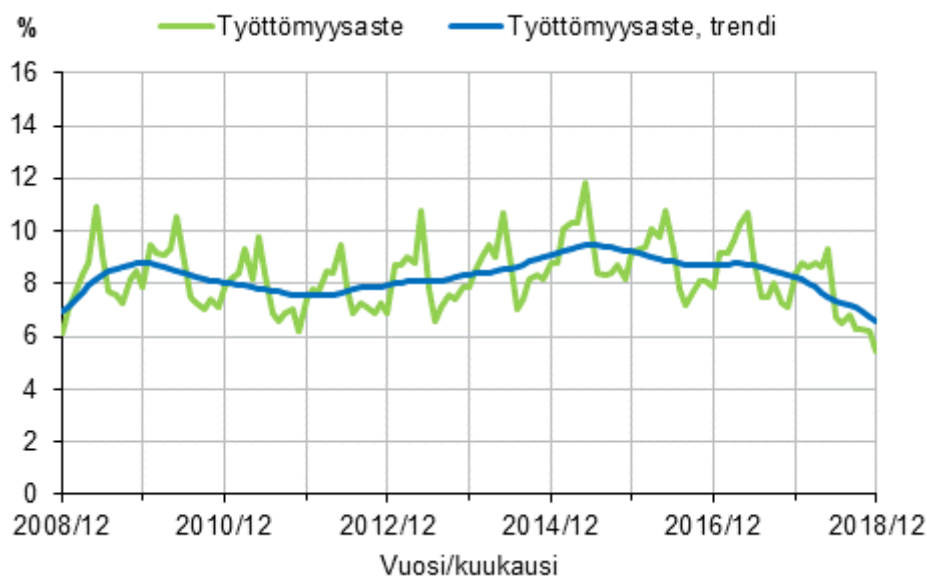
Työttömyys

Työttömiä oli Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan vuoden 2018 joulukuussa 146 000 (virhemarginaali $\pm 17\ 000$), mikä oli 82 000 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömiä miehiä oli 72 000 ja naisia 74 000.

Työttömyysaste oli joulukuussa 5,4 prosenttia eli 3,0 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuotta aiemmin. Miesten työttömyysaste laski vuodentakaisesta 3,8 prosenttiyksikköä 5,1 prosenttiin ja naisten 2,2 prosenttiyksikköä 5,7 prosenttiin. Työttömyysasteen trendi oli 6,6 prosenttia.

Työvoiman ulkopuolella olevia oli vuoden 2018 joulukuussa 1 429 000 eli 6 000 enemmän kuin vuotta aiemmin. Työvoiman ulkopuolella olevista oli piilotyöttömiä 120 000, mikä on vuoden 2017 joulukuuhun verrattuna 25 000 vähemmän.

Työttömyysaste ja työttömyysasteen trendi 2008/12–2018/12, 15–74-vuotiaat

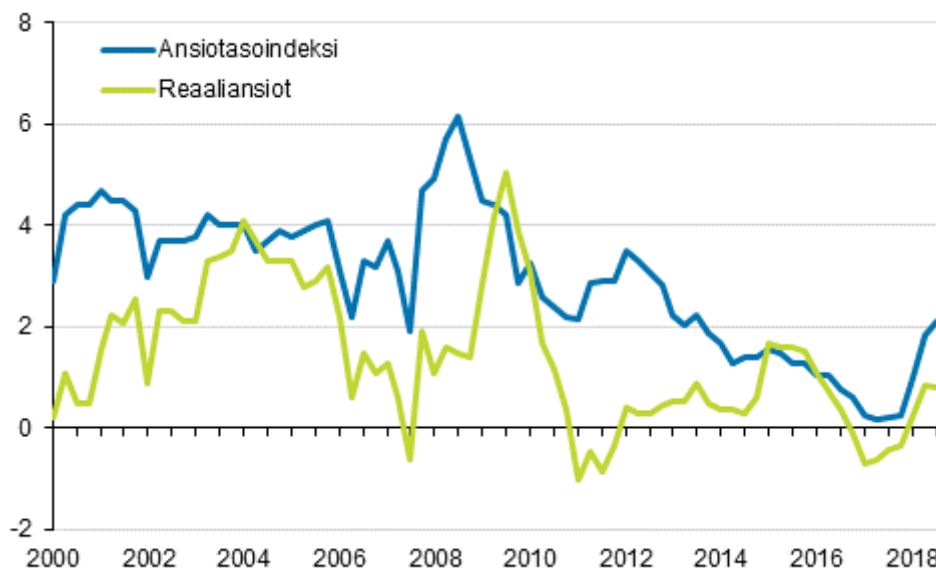

Palkat ja ansiot

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan palkansaajien nimellisansiöt nousivat keskimäärin 2,2 prosenttia vuoden 2018 neljännellä neljänneksellä edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Vuoden 2018 keskimääräinen ansiotason nousu edellisestä vuodesta oli ensimmäisten ennakkotietojen mukaan 1,8 prosenttia, ja reaaliansiöt nousivat 0,7 prosenttia.

Säännöllisen ansion indeksi kuvaa ansiotasoindeksiä paremmin pysyvää ansiomuutosta, sillä siinä ei huomioida tulospalkkioita eikä työehtosopimukseen perustuvia kertaeriä. Säännölliset ansiöt nousivat Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuoden 2018 loka–joulukuussa 2,1 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Yksityisellä sektorilla kasvua oli 2,3 prosenttia, valtiolla 2,3 prosenttia ja kuntasektorilla 1,7 prosenttia.

Ansiotasoindeksi ja reaaliensiot 2000/1–2018/4, vuosimuutosprosentti

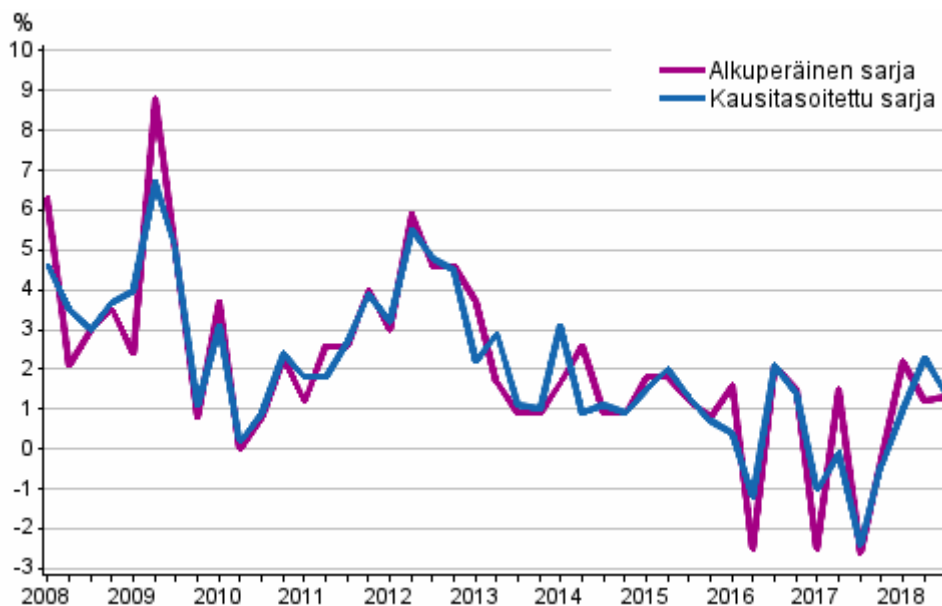
Työvoimakustannukset

Yksityisen sektorin työvoimakustannukset nousivat vuoden 2018 heinä-syyskuussa 1,3 prosenttia verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan. Kausitasoitettut työvoimakustannukset nousivat vuoden 2018 heinä-syyskuussa 1,4 prosenttia.

Yksityisellä sektorilla työvoimakustannukset ilman kertaluonteisia palkkaeriä, kuten tulospalkkioita, nousivat 1,6 prosenttia vuoden 2018 heinä-syyskuussa edellisen vuoden vastaavasta neljänneksestä. Samalla ajanjaksolla ansiotasoindeksi nousi yksityisellä sektorilla 2,2 prosenttia.

Työvoimakustannusindeksi mittaa työvoimakustannusten muutosta tehtyä työtuntia kohti. Indeksissä ei ole vakioitu työtunteja tai henkilöstön rakennetta. Tehdyn työtunnin kustannus lasketaan suoraan jokaisen neljänneksen toimialakohtaisen palkkasumman ja sosiaalivakuutusmaksujen suhteesta tehtyihin työtunteihin (Tilastokeskus).

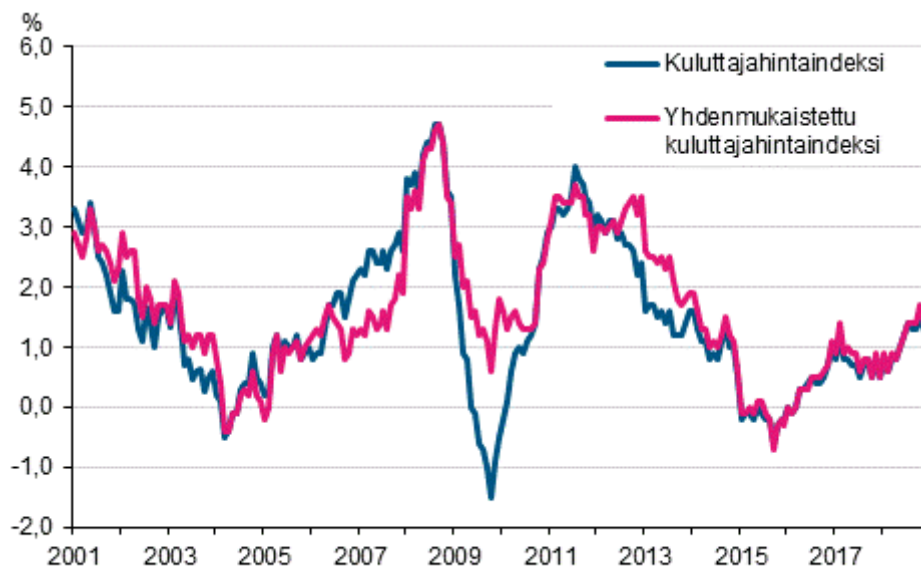
Työvoimakustannusten vuosimuutos yksityisellä sektorilla edellisen vuoden vastaavasta neljänneksestä (Tilastokeskus)

Inflaatio

Tilastokeskuksen laskema kuluttajahintojen vuosimuutos oli joulukuussa 1,2 prosenttia. Marraskuussa inflaatio oli 1,3 prosenttia. Inflaatiota hidasti ennen kaikkea polttonesteiden ja sähkön hinnannousun taittuminen. Vuoden 2018 keskimääräinen inflaatio oli 1,1 prosenttia.

Kuluttajahintaindeksin ja yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin vuosimuutokset, tammikuu 2001 - joulukuu 2018

TYÖLAINSAÄDÄNTÖ

Vuoden 2018 aikana tuli voimaan tai valmisteltiin useita työnantajien kannalta tärkeitä lakimuutoksia.

Uusi kausityölaki tuli voimaan vuoden 2018 alusta. Kausityölaki perustuu EU:n kausityödirektiiviin, jota sovelletaan kolmansista maista tuleviin maataloudessa ja matkailualalla työskenteleviin kausityöntekijöihin. Kausityöntekijä voi saapua maahan kausityöviisumin, kausityötodistuksen tai kausityöoleskeluluvan perusteella. Kausityöluvan enimmäispituus on 9 kuukautta. Keskeinen viranomainen kausityölupien käsittelyssä on maahanmuuttovirasto Migri. Lain ensimmäisenä voimassaolovuonna sen soveltaminen todettiin työnantajien keskuudessa hankalaksi.

Kausityölain mukaisia lupapäätöksiä oli marraskuun loppuun 2018 mennessä tehty 14 600 kappaletta, pääosin maatalouteen. Valtaosa kausityöntekijöistä tulee Ukrainasta ja Venäjältä.

Työttömyysturvalain osalta hallitus valmisteli ja eduskunta hyväksyi esityksen ns. aktiivimallin voimaantulosta vuoden 2018 alusta. Aktiivimalli tarkoittaa sitä, että työttömän työnhakijan on 65 työttömyysetuuden maksupäivän tarkastelujakson aikana täytettävä niin sanottu aktiivisuusedellytys, jotta etuutta maksetaan täysimääräisenä myös tarkastelujaksoa seuraavat 65 maksupäivää (noin kolme kuukautta). Mikäli aktiivisuusedellytys ei täyty, niin työttömyysetuus pienenee seuraavan tarkastelujakson ajaksi 4,65 prosenttia. Leikkaus vastaa yhtä korvauksetonta päivää kuukaudessa. Lisäksi työttömyysturvan omavastuu-aika lyhennettiin seitsemästä päivästä viiteen päivään.

EU:n tietosuoja-asetus tuli sovellettavaksi kaikissa jäsenmaissa 25.5.2018 alkaen. Tietosuoja-asetuksessa todettu oikeusperuste työelämän henkilörekistereihin on rekisterinpitäjän ja rekisteröidyn välinen työsuhte. Työsuhteen perusteella työnantajalla on oikeus kerätä ja rekisteröidä työntekijöitä koskevia tarpeellisia henkilötietoja esim. palkkahallinnon tarpeisiin.

Koska työnantaja käsittelee henkilötietoja säännöllisesti henkilöstö- ja palkkahallinnossa, on yritysten laadittava rekisteriseloste. Rekisteriseloste on yrityksen sisäinen asiakirja ja se osaltaan osoittaa, että henkilötietojen käsittely on tietosuoja-asetuksen mukaista.

Työaikalain uudistamisprosessi jatkui vuoden 2018 aikana. Lakia valmistellut kolmikantatyöryhmä päätyi erimielisyyteen ja virkamiehet valmistelivat lakiesityksen. Kesäkuussa 2018 MTA jätti esityksestä lausunnon STM:lle esittäen maataloudessa tehtävän säännöllisen yötyön palauttamista työaikalakiin. Yhdessä Yksityismetsätalouden Työnantajat ry:n kanssa MTA jätti lausunnon, jossa esitettiin muun kuin koneellisen metsätyön pitämistä edelleen työaikalain soveltamisen ulkopuolella. Kummatkin lausunnot huomioitiin myöhemmässä lakiesityksessä, joka vuoden lopussa odotti eduskuntakäsittelyä.

Vuosilomalain uudistusta käsiteltiin kolmikantaisessa työryhmässä, joka jätti mietintönsä ja samalla hallituksen esityksen elokuussa 2018. Vuosilomalain

uudistamisessa pyritään ottamaan huomioon EU-tuomioistuimen ratkaisukäytäntö. Kokonaisuudistuksen sijasta lakiin valmistellaan vain ne välttämättömät muutokset, joilla vuosilomalaki saadaan vastaamaan EU-tuomioistuimen antamien, vuosilomadirektiiviä koskevien ratkaisujen linjauksia. Muutoksen myötä työntekijöille turvattaisiin työaikadirektiivin edellyttämät 24 vuosilomapäivää. Lainkohdan mukaan työntekijällä olisi oikeus vuosilomaa täydentäviin lisäpäiviin silloin, kun työntekijän työpäivien tai -tuntien taikka työssäolon veroisen ajan perusteella täydeltä lomanmääräytymisvuodelta ansaitsema vuosiloma alittuu sairaudesta tai lääkinnällisestä kuntoutuksesta johtuvan poissaolon vuoksi. Lisäpäiviltä työntekijällä olisi oikeus saada työssäoloaikaan vastaava palkka. Lisäpäivät eivät kuitenkaan olisi vuosilomaa, eivätkä työssäoloajan veroista aikaa.

TYÖMARKKINATAPAHTUMIA

Uusi valtakunnansovittelija Vuokko Piekkala aloitti tehtävässään elokuussa 2018. Hän siirtyi tehtävään Kirkon työmarkkinalaitoksen työmarkkinajohtajan toimesta. Vuokko Piekkalan edeltäjä Minna Helle siirtyi Teknologiateollisuuden työmarkkinajohtajaksi.

Valtakunnansovittelijan toimistolla soviteltiin vuonna 2018 20 työriitaa. Soviteltuja työriitoja oli vuonna 2018 useilla eri aloilla, mm. rahoitusala, sähköalalla, merenkulussa ja Helsingin yliopiston osalta.

Teollisuusliitto julisti 2.2.2018 **poliittisen lakon**. Lakon taustalla oli SAK:n mielenilmaus "Tukea työttömille". Ay-liike ilmoitti lakon kohdistuvan Suomen hallitusta vastaan ja syynä vuoden alussa voimaan tulleen ns. aktiivimallin vastustaminen.

Syksyllä ammattiliitot julistivat **poliittisia työtaisteluja** lokakuussa maan hallitusta vastaan. Lakkojensa perusteeksi liitot ilmoittivat hallituksen valmisteleman irtisanomisen helpottamista pienyrityksissä koskevan lain valmistelun. Teollisuusliitto ilmoitti lokakuussa ylityökiellosta ja sen jälkeen poliittisista lakoista. Ylityökiellon ja lakkojen piirissä oli myös työpaikkoja MTA:n sopimusaloilta. Poliittiset lakot ovat Suomessa laillisia työtaisteluja, vaikka ne toimeenpannaan työrauhan vallitessa.

Koko syksyn jatkuneessa ja yrityksiä haitanneessa kiistatilanteessa päästiin ratkaisuun asettamalla kolmikantatyöryhmä valmistelemaan muutoksia työsopimuslakiin.

TYÖEHTOSOPIMUKSET

Kilpailukyky sopimus 2017–2018

MTA:n ja Puuliiton väliset kilpailukyky sopimukseen perustuvat työehtosopimukset olivat voimassa 1.2.2017 – 31.1.2018. Neuvotteluissa eniten keskustelua aiheuttanut vuosittaisen työajan pidentäminen toteutettiin vähentämällä työajan lyhennysvapaiden (Pekkas-vapaiden) määrää kolmella päivällä.

Liittokohtaiset neuvottelut 2017

Vientiteollisuus avasi syksyn 2017 neuvottelukierroksen. Ensimmäiset neuvottelutulokset uusista työehtosopimuksista saatiin teknologiateollisuudessa ja kemianteollisuudessa 30.10.2017.

Työtaistelutoimien ja -uhkien jälkeen metsäteollisuudessa päästiin ratkaisuun paperiteollisuuden osalta 10.11.2017. Avausten jälkeen neuvotteluja käytiin eri sopimusaloilla omien aikataulujen mukaisesti.

MTA – Puuliitto/Teollisuusliitto neuvottelut

Syksyn työmarkkinaratkaisujen synnyttyä MTA:n ja Puuliiton väliset neuvottelut käynnistettiin 13.12.2017. Osapuolten jätettyä omat neuvotteluesityksensä neuvotteluja sovittiin jatkettavaksi tammikuussa 2018. Neuvottelutulos uusista työehtosopimuksista saavutettiin 24.1.2018.

Sopimuskausi on 1.2.2018 – 31.1.2020. Palkankorotusten osalta tes-ratkaisu noudatti täysin työmarkkinoiden ”yleistä linjaa” eli 3,2 prosentin korotuksia kahden vuoden aikana. 1,6 prosentin palkankorotukset ajoittuvat helmikuun alkuun kumpanakin sopimusvuonna. Myös taulukkopalkoissa toteutettiin em. prosenttien mukaiset tarkistukset.

Kumpikin osapuoli toi neuvottelupöytään runsaasti tekstimuutosesityksiä. Uusiin työehtosopimuksiin tulikin määräykset työaikapankista, sairauspoissaolosta työntekijän omalla ilmoituksella, lomaltapaluurahan vapaaksi vaihtamisesta ja ammattiliiton jäsenmaksun työnantajaperinnästä. Kiky-sopimuksen mukainen työajan pidentäminen säilytettiin työehtosopimuksissa. Neuvotteluissa myös sovittiin tes-tekstien kääntämisestä englanniksi ja venäjäksi. Erillisenä aiheena sovittiin uudesta päivystys-määräyksestä kesäkuussa.

Neuvottelut käynnistettiin joulukuussa ammattiliiton osalta Puuliiton nimissä, mutta ratkaisu allekirjoitettiin Teollisuusliiton nimissä. Teollisuusliitto muodostui kolmen ammattiliiton eli Metalliliiton, Team-ammattiliiton ja Puuliiton yhdistyessä vuoden 2017 lopussa. Teollisuusliiton jäsenmäärä on noin 220 000.

JÄSENKUNTA

Viiden viimeisen vuoden aikana on jäsenmäärä on muuttunut seuraavasti (jäsenmäärä vuoden lopussa):

	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>
Maaseutuelinkeinot	881	883	885	890	916
Puutarha-ala					
Kauppapuutarhat	247	243	243	243	235
Taimitarhat	31	32	32	31	30
	<u>278</u>	<u>275</u>	<u>275</u>	<u>274</u>	<u>265</u>

Viherrakennusala					
Viherrakennusyritykset	70	70	72	77	75
Turkistuotantoala					
Turkistilat	52	57	53	51	53
Rehukeskukset	10	10	10	11	11
	62	67	64	62	64
Muut alat					
Metsäala	7	5	5	5	5
Yhteensä	1 298	1 300	1 301	1 308	1 325

MTA:n jäsenyönantajien palveluksessa olevien työntekijöiden määrä oli vuoden 2018 aikana seuraava:

	Vakituiset työntekijät	Määräaikaiset työntekijät	Yhteensä
Maaseutuelinkeinot	1 873	3 930	5 803
Kauppapuutarhat	1 325	1 950	3 275
Taimistot	127	286	413
Viherrakennusyritykset	372	586	958
Turkistilat	190	440	630
Rehukeskukset	135	70	205
Muut	9	9	18
Yhteensä	4 031	7 271	11 302
Muutos	- 15	+ 67	+ 52

Oppilaitosten palvelusopimuksen piirissä oli 21 maatalous- ja puutarhaoppilaitosta kertomusvuonna. Palvelusopimus sisältää oppilaitosten harjoitteluvalvojen käyttöön laaditun yhteenvedon työehtosopimusmääräyksistä, luennointiavun ja muiden neuvontapalvelujen antaminen samalla tavoin kuin jäsenille. Palvelusopimuksen vuosimaksu oli 110 euroa.

HALLINTO JA TOIMISTO

HALLITUS

Vuonna 2018 hallituksen kokoonpano oli seuraava:

Puheenjohtaja: talousneuvos Kimmo Hovi, Hovin tila, Orimattila (maaseutuelinkeinot)

Varapuheenjohtaja: toimitusjohtaja Pasi Hakkarainen, Ansari-Yhtymä Oy, Luumäki (puutarha-ala)

Maaseutuelinkeinot:

Maanviljelijä Niels Borup, Pockar Gård, Lapinjärvi
varajäsen: tilanhoitaja Mikael Jensen, Söderlångvik gård, Kemiönsaari

Maanviljelijä Timo Heikkilä, Heikkilän tila, Rusko
varajäsen: maanviljelijä Urban Silén, Näsen kartano, Salo

Maanviljelijä Cecilia Rosenlew, Suontaan kartano, Hattula
varajäsen: maanviljelijä Riku-Sippo Uotila, Naistenlinna Oy, Kangasala

Puutarha-ala:

Toimitusjohtaja Hannu Pitkänen, LM Green Holding Oy, Honkajoki
varajäsen: Toimitusjohtaja Jukka Pehkonen, Famifarm Oy, Joroinen

Toimitusjohtaja Tomi Tahvonen, Puutarha Tahvokset Oy, Raasepori
varajäsen: taimistoviljelijä Merja Hirvelä, Hirvelän Taimisto ay, Alavus

Pasi Hakkaraisen varajäsen: talouspäällikkö Jenni Lehtinen, Huiskulan
Puutarha Oy, Turku

Viher- ja ympäristörakentamisala:

Toimitusjohtaja Mikko Jaakkola, Viherrakenne Jaakkola Oy, Forssa
varajäsen: varatoimitusjohtaja Henrik Bos, VRJ Länsi-Suomi, Kangasala

Turkistuotantoala:

Toimitusjohtaja Lars-Erik Nyman, Ab Terjärv Frys Oy, Kruunupyö
varajäsen: toimitusjohtaja Lasse Paavola, E-P:n Minkinrehu Oy, Seinäjoki

Hallitus kokoontui vuonna 2018 kahdeksan kertaa. Hallitus käsitteli sille sääntöjen mukaan kuuluvat sekä muut ajankohtaiset asiat. Hallituksen kesäkokous pidettiin 3. – 5.6. Münchenissä. Kokousmatkaan sisältyi käynti Berchtesgadenissa ja tutustuminen maaseutumatkailuyritykseen.

Hallituksen työvaliokunta:

Kimmo Hovi, Pasi Hakkarainen, Lars-Erik Nyman ja Hannu Pitkänen sekä Veli-Matti Rekola.

Vaalivaliokunta:

Kimmo Hovi ja Pasi Hakkarainen sekä syyskokouksen valitsemina Olavi Järvenpää ja Henrik Jensen.

TILINTARKASTAJAT

Syyskokouksen valitsemana tilintarkastajana suorittaen vuoden 2017 tilejä koskevan tarkastuksen toimi viimeistä kertaa HTM Reijo Haka, KPMG. Varatilintarkastaja oli HTM Piia Kemppe KPMG:stä.

Liiton syyskokouksessa 2018 valittiin vuoden 2019 tilintarkastajaksi KHT Kati Nikunen KPMG:stä ja varatilintarkastajaksi KPMG:n tarvittaessa nimeämä henkilö.

TYÖEHTOSOPIMUSVALIOKUNNAT

Työehtosopimusaloittain muodostettuihin valiokuntiin kuuluivat vuonna 2018 seuraavat henkilöt:

Maaseutuelinkeinojen valiokunta:

Niels Borup
Timo Heikkilä
Kimmo Hovi, puh.joht.
Petteri Mäkelä
Cecilia Rosenlew
Urban Silén
Riku-Sippo Uotila

Puutarha-alan valiokunta:

Albert Grotenfelt
Pasi Hakkarainen, puh.joht.
Mikael Jensen
Jenni Lehtinen
Hannu Pitkänen
Tomi Tahvonen

Viher- ja ympäristörakentamisan valiokunta:

Henrik Bos
Mikko Jaakkola
Olavi Järvenpää
Anssi Koskela, puh.joht.
Esa Lahtinen

Turkistuotantoalan valiokunta:

Peter Björkskog
Jorma Kauppila
Marko Meriläinen
Lars-Erik Nyman, puh.joht.
Esa Rantakangas
Jussi Talvitie

Hevosalan valiokunta

Minna-Liisa Heiskanen, Hevostietokeskus, asiantuntija
Sonja Danielsson
Pauliina Mansikkamäki, Ypäjän Hevosopisto
Cecilia Rosenlew, puh.joht.

Sopimusalojen valiokuntien työskentelyyn osallistuvat lisäksi liiton toimitusjohtaja ja asiantuntijat.

TOIMIHENKILÖT

Toimiston henkilökunta 2018 lopussa:

Toimitusjohtaja Veli-Matti Rekola, agronomi (1.12.1986 -)
Asiantuntija OTM Kristel Nybondas (4.10.2010 -)

Asiantuntija OTM Marjatta Sidarous (8.3.2007 -)
 Toimistosihtööri Christel Wakkinen, yo-merkonomi (12.2.1979 -)
 Jonna Turunen, siivoja (1.12.2009 -)

Toiminnanjohtaja Kari Immonen (Yksityismetsätalouden Työnantajat ry:ssä 2.5.1991 lähtien) on osallistunut MTA:n jäsenten metsäalan työehtosopimusta koskevan neuvonnan ja tiedotuksen hoitamiseen järjestöjen väliseen yhteistyösopimukseen perustuen.

LIITON EDUSTUKSET

Työnantajaorganisaatioiden yhteiset toimielimet

EK:n työmarkkinavaliokunta: toimitusjohtaja Veli-Matti Rekola

Metsäalan työehtosopimusneuvottelukunta: toimitusjohtaja Veli-Matti Rekola

Julkisten viranomaisten toimesta nimetyt toimielimet

Koulutusrahaston hallintoneuvosto (STM) toiminnan päättymiseen asti 31.12.2018: talouspäällikkö Jenni Lehtinen, asiantuntija Kristel Nybondas (varajäsen)

Työsuojelurahaston valtuusto (STM): toimitusjohtaja Hannu Pitkänen, asiantuntija Kristel Nybondas (varajäsen)

Työtuomioistuin (OM): asiantuntija Kristel Nybondas (varajäsen)

Tutkintotoimikunnat (OPH) niiden toiminnan päättymiseen asti 31.7.2018:

Maaseutuelinkeinojen tutkintotoimikunta: maanviljelijä Antti Paala

Puutarha-alan tutkintotoimikunta: kouluttaja Miisa Uski, Työtehoseura

Examenskommissionen inom naturbruk: tilanhoitaja Mikael Jensen

Osaamisen ennakointiryhmä (luonnonvarat, elintarviketuotanto ja ympäristö): varajäsen varatoimitusjohtaja Henrik Bos

Muut organisaatiot ja toimielimet

Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen asiakkaiden

neuvottelukunta: toimitusjohtaja Pasi Hakkarainen, toimitusjohtaja Olavi Järvenpää

Maatalousalan turvallisuustyön työalatoimikunta (Työturvallisuuskeskus):

puutarhayrittäjä Marit Strömberg, toimitusjohtaja Veli-Matti Rekola, asiantuntija Kristel Nybondas

Kansainväliset toimielimet

EU-maiden maataloustyönantajajärjestöjen ryhmä, Geopa/Copa:

Geopan 2. varapuheenjohtaja toimitusjohtaja Veli-Matti Rekola

Maatalouden palkansaajien sosiaalisia kysymyksiä käsittelevä sosiaalialogikomitea Geopa - Effat:

Yleiskokous ja työryhmät: toimitusjohtaja Veli-Matti Rekola, talousneuvos
Kimmo Hovi

Komiteat, työryhmät ja vastaavat

Sisäasiainministeriö: Ulkomaisten työntekijäin työsuhde- ja oleskelulupa-
asioiden neuvottelukunta: toimitusjohtaja Veli-Matti Rekola, asiantuntija Marjatta
Sidarous (varajäsen)

LIITON TALOUS

Liiton talous perustui kertomusvuonna jäsenmaksutuloihin. Syyskokouksen vahvistama jäsenmaksu oli edelleen 0,52 % työntekijöille edellisenä vuonna maksetusta palkkasummasta sekä 0,26 % vuokratyövoimasta maksetusta kustannuksesta. Yli 168.188 euroa ylittävästä palkkasummasta jäsenmaksu on 0,44 %. Vähimmäisjäsenmaksu oli 95 euroa vuodessa. Enimmäisjäsenmaksu oli vahvistettu 5.046 euroksi.

Kauppapuutarhaliitto ry, Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC ja Taimistoviljelijät ry ovat yhteistyösopimukseen perustuen maksaneet yhteisjäsenmaksut, joilla on alennettu kyseisellä toimialalla sovellettavaa jäsenmaksuprosenttia sekä määrätyn palkkasumman alapuolelle jääneet työnantajat kokonaan vapautettu MTA:n jäsenmaksusta. Järjestely koskee niitä MTA:n jäsenyönantajia, jotka ovat myös edellä mainittujen liittojen jäseniä.

Vuonna 2018 jäsenmaksuja kertyi seuraavasti (euroa):

•	maaseutuelinkeinot	308.125	+ 13,7 %
•	kauppapuutarhat	183.115	+ 19,5 %
•	taimitarhat	22.557	+ 14,6 %
•	viheraluerakentajat	62.305	+ 0,5 %
•	turkistilat	38.759	+ 24,6 %
•	rehukeskukset	23.106	+ 15,6 %
•	muut jäsenmaksut	<u>1.688</u>	+/- 0 %
	Yhteensä	639.655	+ 14,5 %

Edelliseen vuoteen verrattuna jäsenmaksutulot kasvoivat 14,5 prosenttia. Verrattaessa jäsenmaksutuloja vuoteen 2017 on huomioitava kyseisenä vuonna toteutettu itsenäisyyden juhluvuoden 10 prosentin jäsenmaksu-alennus. Tilinpäätöksen tulos vuodelta 2018 muodostui selkeästi ylijäämäiseksi johtuen toteutuneiden palkkasummien budjetoitua paremmasta kehityksestä.

TOIMITILAT

Liiton toimisto on sijainnut vuonna 1977 ostetussa huoneistossa os. Annankatu 31- 33 C 48, 00100 Helsinki.

YHTEISTYÖSOPIMUKSET

MTA on solminut yhteistoimintasopimuksia jäsenkuntaa edustavien toimialajärjestöjen sekä muiden tahojen kanssa. Toimialajärjestöjen ja MTA:n välisellä yhteistyöllä pyritään edistämään kyseisten toimialojen työnantajien järjestäytymistä. MTA:n voimassa olevat yhteistoimintasopimukset:

Yhteistoimintasopimus Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liiton kanssa alan työmarkkina-asioiden hoidosta vuodelta 1973.

Sopimus metsäalan työmarkkina-asioiden hoitamisesta Yksityismetsätalouden Työnantajat ry:n kanssa vuodelta 1975.

MTA:n ja Hedelmän- ja Marjanviljelijäin Liiton (HML) välillä 1990 solmittu yhteistoimintasopimus, jonka perusteella HML:n jäsenet ovat kausityövoimaa koskevien työsuhteiden osalta MTA:n neuvonnan piirissä.

Yhteistyösopimus Tilastokeskuksen kanssa maatalousalojen palkkatilastoinnista uudistettiin vuonna 2015 siten, että Tilastokeskuksen aloitteesta maatalousalojen palkkatilastointi on siirtynyt Tilastokeskuksen otantakyselyksi ja MTA:n suorittama tiedustelu on päättynyt.

Yhteistoimintasopimus työmarkkina-asioissa Kauppapuutarhaliiton kanssa vuodelta 2001.

Yhteistoimintasopimus työmarkkina-asioissa Taimistoviljelijät ry:n kanssa vuodelta 2001.

MTA:n ja MTK:n välinen työmarkkina-asioita koskeva yhteistyösopimus vuodelta 2004, jonka perusteella MTK:n jäsenillä on mahdollisuus päästä neuvontapalvelun piiriin.

Elinkeinoelämän keskusliiton ja MTA:n välinen yhteistyösopimus vuodelta 2005. Sopimuksen perusteella MTA:n edustaja osallistuu EK:n työmarkkina-valiokunnan toimintaan.

Työmarkkina-asioita koskeva yhteistyösopimus SLC:n kanssa vuodelta 2011.

Yhteistyösopimus Suonenjoen seudun marjanviljelijäyhdistyksen kanssa vuodelta 2014.

Yhteistyösopimus Viher- ja ympäristörakentajat VYRA ry:n kanssa uudistettuna vuodelta 2014.

LIITTOKOKOUKSET

Kevätkokous pidettiin 10. huhtikuuta hotelli Aulangolla Hämeenlinnassa. Sääntömääräisinä asioina kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2017 tilinpäätös ja päätettiin vastuuvapauden myöntämisestä.

Syyskokous pidettiin 10. joulukuuta ravintola Sipulissa. Syyskokous hyväksyi talousarvioehdotuksen vuodelle 2019 ja vahvisti jäsenmaksut, hallituksen jäsenten kokouspalkkiot ja tilintarkastajien palkkiot sekä valitsi tilintarkastajat seuraavalle vuodelle. Syyskokouksessa hallituksen uudeksi puheenjohtajaksi valittiin toimitusjohtaja Pasi Hakkarainen hallituksen pitkäaikaisen puheenjohtajan talousneuvos Kimmo Hovin siirtyessä eläkkeelle. Syyskokous valitsi myös hallituksen jäsenet ja varajäsenet vuosille 2019 – 2020 erovuoroisten tilalle.

Kokouksen jälkeen uusi valtakunnansovittelija Vuokko Piekkala kertoi puheenvuorossaan sovittelutoiminnan roolista työmarkkinoilla.

TYÖSUHDEASIOITA KOSKEVA NEUVONTAPALVELU

Työehtosopimusten ja työlainsäädännön muutoksista ja ajankohtaisista aiheista on tiedotettu sopimusaloittain jäsenkirjein. Vastaava informaatio on lähetetty myös ruotsinkielisenä. Extranet-jäsensivujen käyttöä on markkinoitu jäsenille ja noin puolet jäsenkunnasta on extranetin piirissä. Jäsensivuilla kaikki tiedotemateriaali ja työsuhteasiain lomakkeet ovat sähköisessä muodossa ja vapaasti tulostettavissa.

Yrityskohtaisia erimielisyys- ja tulkinta-asioita käsiteltiin yhdessä ammattiliittojen, työsuojeluviranomaisten ja asianajotoimistojen kanssa. Tyypillisiä erimielisyyden aiheita olivat työsuhteen päättymistilanteet, ylityökorvaukset, muut palkkasaatavat ja työaikakysymykset.

KOULUTUSTOIMINTA

Jäsenille tarjottiin ilmaisia koulutuspäiviä eli yhteensä 14 tilaisuutta eri puolilla maata. Osallistujia oli yhteensä 318 henkilöä. Liiton toimihenkilöt ovat kertomusvuoden aikana käyneet luennoimassa eri sopimusaloilla toimivien järjestöjen tilaisuuksissa, kuten ProAgrian, MTK:n ja SLC:n tuottajaliittojen järjestämällä maaseutuyrittäjien kursseilla, HML:n ja VYRA:n seminaareissa sekä oppilaitosten harjoittelua ja työssäoppimista koskevissa tilaisuuksissa.

JÄSENYEDET

Liitto kuului 2018 jäsenenä seuraaviin organisaatioihin:

Geopa/Copa
Helsingin Kauppakamari
Kotimaiset Kasvikset ry
Maitoyrittäjät ry (uusi)

Suomen Maaseutumatkailuyrittäjät ry
Svenska Lantbrukssällskapens Förbund
Työtehoseura

NÄYTTELYIHIN OSALLISTUMINEN

MTA osallistui vuonna 2018 seuraaviin näyttelytapahtumiin:

- Kansainvälinen nahkänäyttely helmikuussa Seinäjoella
- Okra 2018 heinäkuussa Oripäässä
- Lepaa 2018 elokuussa Hattulassa
- Maatalouskonemessut marraskuussa Helsingissä

MTA:n näyttelyosastolla esiteltiin liiton toimintaa ja markkinoitiin jäsenyyttä. Samalla on myös mahdollisuus henkilökohtaiseen tapaamiseen liiton nykyisten jäsenten kanssa.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Pohjoismainen yhteistyö

Asiantuntija Kristel Nybondas, toimitusjohtaja Lars-Erik Nyman ja toimitusjohtaja Veli-Matti Rekola osallistuivat kokoukseen, joka pidettiin Tanskassa Århusissa 15. – 16. lokakuuta. Kokouksen isäntänä toimi Mejeribrugets Arbejdsgiverforening (MA) ja Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere GLS-A. Muut pohjoismaiset yhteistyökumppanit ovat Skogs- och Lantarbetsgivareförbundet SLA Ruotsista sekä NHO Mat og Drikke Norjasta.

EU-tason yhteistyö (Geopa ja sosiaalinen vuoropuhelu)

Vuoden 2018 aikana työnantaja- ja työntekijäosapuolen välisissä kokouksissa käsiteltiin mm. komission käynnistämää pimeän työn foorumia (Undeclared Work Platform), lähetettyjä työntekijöitä ja EU:n maatalouspolitiikan vaikutuksia työllisyyteen. Geopan puitteissa keskusteltiin monista työnantajiin vaikuttavista direktiivihankkeista (mm. työsuhteen ehtojen todentamisdirektiivi ja sosiaalisten oikeuksien pilari). Geopan uudeksi puheenjohtajaksi valittiin tammikuussa 2018 Joseph Lechner Ranskasta ja 1. varapuheenjohtajaksi Veli-Matti Rekola. Geopan johtokunnassa ovat lisäksi edustajat Espanjasta, Itävallasta, Ruotsista ja Tsekistä. Geopa päätti myös liittyä European Employers Networkin yhteistyöhön.

TULEVA KEHITYS

MTA:n strategia

Missio

MTA tukee työnantajana toimimista maaseutu-, puutarha-, viherrakennus- ja turkistuotantoaloilla, joilla kasvien, eläinten ja muiden biologisten organismien

hyödyntäminen asettaa erityisvaatimuksia työnantajatoiminnalle ja työehdoille.

Visio

MTA on asiantunteva, hyödyllinen ja aikaansa seuraava työmarkkinoiden toimija, johon työnantajat haluavat järjestäytyä.

Liittokohtaisiin neuvotteluihin perustuvat **työehtosopimukset** ovat MTA:n osalta voimassa 31.1.2020 asti. Työmarkkinoilla neuvottelutoiminta käynnistyy keväällä 2019, kun teknologiateollisuudessa ja kemianteollisuudessa käydään neuvotteluja tes-ratkaisuun sisältyneen optiovuoden (2020) palkankorotuksista. Mikäli näissä neuvotteluissa päästään lopputulokseen, ne määrittelevät samalla palkankorotustason muille aloille. Keskeisenä neuvotteluaiheena teollisuuden sopimuksissa on myös kiky-sopimuksessa sovittu työajan pidennys.

MTA:n ja Teollisuusliiton uusia sopimuksia koskevat neuvottelut käynnistynevät loppusyksyn 2019 aikana. Yleisenä lähtökohtana työnantajapuolella on liittokohtaisten sopimusten uudistaminen vientiteollisuuden toimiessa päänavaajana. Myös MTA:n neuvottelupöydässä on odotettavissa em. kiky työajan pidennys.

Työlainsäädännössä uuden työaikalain käsittely eduskunnassa jatkuu 2019 alkupuolella voimaantulon ollessa 1.1.2020. Eduskuntavaalien jälkeen muodostettavan hallituksen hallitusohjelma yleisten odotusten mukaisesti pitää sisällään lainsäädäntöä perhevapaiden uudistamisesta. MTA:n sopimusaloille tärkeän kausityölain uudistaminen, mistä MTA ja toimialajärjestöt ovat tehneet esityksen, tulisi myös sisällyttää hallituksen ohjelmaan. Tämä liittyy koko työperäisestä maahanmuutosta ja saatavuusharkinnan poistamisesta käytävään keskusteluun.

Jäsenille työnantaja-asioita koskevan **palvelun** tarve on jatkuvaa. Muutokset lainsäädännössä ja työehtosopimuksissa ja niiden oikea soveltaminen edellyttää käytännössä omasta työnantajaliitosta saatavia neuvonta-, tiedotus- ja koulutuspalveluja. Toimialoille syntyy uusia työnantajajärjestöjä, vaikka yritysten kokonaisuus alasta riippuen supistuu tai pysyy ennallaan. Ulkomaisen työvoiman lisääntyvä käyttö ja sitä koskevat säännökset luovat tarvetta työnantajaliitosta saatavalle informaatiolle. Extranetin kautta tapahtuva jäsentiedotusta pyritään saamaan entistä kattavammaksi.

Jäsenkoulutusta tarjotaan ilmaisina tilaisuuksina. Työsuhdeasioiden päiviä järjestetään sekä keväällä että syksyllä. Ruotsinkielistä koulutustarjontaa ja -materiaalia lisätään. Työaikajärjestelyt mukaan lukien uusi työaikalaki sekä esimiestoimintaan liittyvät aiheet ovat keskeisiä aiheita vuoden 2019 aikana. Koulutuspalveluja ostetaan myös muilta asiantuntijoilta. Koulutusta toteutetaan tarvittaessa yhteistyössä toimialajärjestöjen kanssa.

MTA:n **taloudelliset resurssit** perustuvat jäsenmaksutuloihin. Jäsenkunnan kasvattaminen ja uusien toimialojen kartoittaminen sisältyy kaikkeen työnantajaliiton toimintaan. Kaikilla nykyisillä jäsenoimialoilla on kasvupotentiaalia järjestäytymisastetta nostamalla. MTA:n markkinointiin on varauduttu myös talousarviossa. MTA:n ja sen jäsenkunnan piirissä toimivien toimialajärjestöjen välistä yhteistyötä pyritään lisäämään ja tiivistämään. Myös työnantajapuolen sisäistä yhteistyötä lähinnä EK:n ja YT:n kanssa ylläpidetään.

Strategian mukaisesti toimiva edunvalvonta ja hyvä jäsenpalvelu perustuvat liiton hallinnon, toimivan johdon sekä henkilöstön tehokkaaseen työskentelyyn sekä hyvään keskinäiseen yhteistyöhön.

Helsingissä 29. päivänä tammikuuta 2019

HALLITUS